

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

“การบริการวิชาการแก่สังคม” เป็นภารกิจหลักที่สำคัญประการหนึ่งของมหาวิทยาลัยในฐานะสถาบันอุดมศึกษา สำหรับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชซึ่งให้ความสำคัญกับการบริการวิชาการแก่สังคมโดยได้กำหนดเป็นพันธกิจไว้ในแผนพัฒนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ระยะ 5 ปี อย่างต่อเนื่อง ตามที่ปรากฏในแผนพัฒนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ฉบับ พ.ศ. 2552 – 2556 และแผนพัฒนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ฉบับ พ.ศ. 2556 – 2560 ในพันธกิจที่ 3. “บริการวิชาการโดยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ชุมชน และองค์กรสถาบันในสังคม เพื่อนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมฐานความรู้” ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ส่งเสริมการขับเคลื่อนพันธกิจดังกล่าว คือ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5. พัฒนาคุณภาพการให้บริการวิชาการแก่สังคมและมุ่งขยายโอกาสทางการศึกษาและการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต ที่มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกลไกงานบริหารโครงการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยให้เป็นระบบและสอดคล้องกับเกณฑ์คุณภาพการศึกษาตลอดจนการสนับสนุนส่งเสริมการจัดโครงการบริการวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งการขยายโอกาสทางการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ สามารถตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

สืบเนื่องจากการประเมินสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในช่วง 4 ปี ตามผลการดำเนินงานของแผนพัฒนา มสธ.ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2552 - 2556) ในพันธกิจที่ 2: ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านบริการวิชาการแก่สังคม พบว่า สภาพแวดล้อมภายนอกนั้นมีการแข่งขันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งขยายการให้บริการวิชาการแก่สังคมไปยังกลุ่มเป้าหมายใหม่ ๆ มีมากขึ้น ส่วนสภาพแวดล้อมภายในของมหาวิทยาลัยฯ ยังมีการบูรณาการโครงการบริการวิชาการแก่สังคมในด้านการเรียนการสอนเข้ากับการวิจัยและการบริการวิชาการแก่สังคมไม่มากนัก ด้วยเหตุผลว่าขั้นตอนการใช้และเบิกจ่ายงบประมาณโครงการบริการวิชาการแก่สังคมซับซ้อนและยุ่งยาก อีกทั้งยังมีข้อจำกัดในเรื่องสถานที่การฝึก/จัดแสดง/สาธิต หรืออบรมเชิงปฏิบัติโครงการบริการวิชาการแก่สังคม รวมถึงในเรื่องของเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐ และเอกชน ชุมชน และท้องถิ่น นอกจากนี้ จำนวนโครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่มีการดำเนินงานต่อเนื่องยังมีจำนวนน้อย จึงนำไปสู่การทบทวน/ยืนยัน วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ตลอดจนการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์ฉบับใหม่ที่สามารถผลักดันเป้าหมายที่สำคัญในการบรรลุพันธกิจดังกล่าว (กองแผนงาน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช : 2557, น. 26 – 29, 39)

สำหรับการดำเนินงานของโครงการบริการวิชาการแก่สังคมระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 - 2558 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้กำหนดทิศทางการดำเนินโครงการและเป้าหมายในการ

ให้บริการวิชาการแก่สังคม ตัวชี้วัดระดับผลลัพธ์ และผลผลิต รวมถึงงบประมาณในการดำเนินการไว้ อย่างชัดเจนในทุกปี โดยการจัดทำเป็นเอกสารคู่มือการจัดทำคำขอและบริหารจัดการโครงการบริการ วิชาการแก่สังคม และกำหนดให้มีการจัดประชุมชี้แจงการจัดทำโครงการบริการวิชาการแก่สังคม และ การประเมินประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการวิชาการแก่สังคม ประเมินความสำเร็จของ การบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย และให้มีการประเมิน โครงการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยในภาพรวม เพื่อนำข้อมูลเสนอต่อมหาวิทยาลัยใน การนำไปปรับแผนงานและการบริหารจัดการตามภารกิจด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม และ เพื่อให้ผลผลิต: ผลงานการให้บริการวิชาการเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง โดยสถาบันวิจัยและพัฒนาจะ ดำเนินการประเมินผลโครงการบริการวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2556 - 2560 โดยการวิเคราะห์ตามกรอบการประเมินแบบซิป (CIPP MODEL) เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับสะท้อนให้เห็นว่าการให้บริการวิชาการแก่สังคมประสบความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด มีปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานที่ควรพัฒนาและ ปรับปรุงกระบวนการ กลไกในการบริหารงานสำหรับการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย ตลอดจน เป็นข้อมูลสำหรับใช้ในการตอบตัวบ่งชี้ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) กำหนด

เนื่องจากการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคมในระยะแรก นับตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา ยังไม่มีกรอบทิศทางในการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม และยังไม่มีการประเมินผล โครงการบริการวิชาการแก่สังคม สำหรับการประเมินโครงการบริการวิชาการแก่สังคมนั้นเริ่มมีขึ้นจาก งานวิจัยเรื่องการประเมินโครงการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ซึ่งเป็นการประเมินผลโดยเทียบเคียงกับเกณฑ์เป้าหมายใน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 และเกณฑ์ตัวชี้วัดในการประกันคุณภาพการศึกษาในภารกิจบริการวิชาการ แก่สังคมเท่านั้น นอกจากนี้ ยังไม่มีแผนแม่บทในการถ่ายทอดโครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่ เชื่อมโยงสู่การจัดทำคำขอของงบประมาณแผ่นดินประจำปีของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้การดำเนินงานที่ ผ่านมา ยังขาดโครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่มีลักษณะความต่อเนื่องและยั่งยืน ขาดโครงการบริกา วิชาการสังคมนที่ส่งผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง ดังนั้น ในช่วงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ มสธ. ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2556 - 2560) จึงได้มีการบรรจุโครงการจัดทำแผนแม่ทบบริการวิชาการแก่สังคม มสธ. ไว้ ในพันธกิจที่ 3 : บริการวิชาการสังคมน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : พัฒนาคณาภพการให้บริการวิชาการ แก่สังคมฯ ข้อ 5 : แผนบริการวิชาการ/วิชาชีพแก่สังคม โดยมีฝ่ายวางแผนและวิจัย กองแผนงาน เป็น หน่วยงานรับผิดชอบ (กองแผนงาน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช: 2557 บทสรุปผู้บริหาร) ซึ่งมหาวิทยาลัยได้จัดทำแผนแม่ทบบริการวิชาการแก่สังคม มสธ. ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2558 - 2562) ผ่าน การอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ 5/2558 เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2558 และ มหาวิทยาลัยใช้เป็นกรอบการดำเนินงานตามแผนแม่ทบบริการวิชาการแก่สังคมในพันธกิจที่ 3 บริการ วิชาการแก่สังคม ยุทธศาสตร์ที่ 5 เป็นต้นมา

การจัดทำโครงการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมีหลักฐานการประเมินโครงการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ในลักษณะเป็นงานวิจัยเป็นฉบับแรก ต่อมากองแผนงานได้จัดทำสรุปการประเมินโครงการบริการวิชาการแก่สังคมเป็นรายปีและเมื่อผู้บริหารมหาวิทยาลัยกำหนดโครงสร้าง/องค์ประกอบของแผนแม่บทฯ 5 ปี ซึ่งจะเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ มสธ. ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2556 – 2560) ในพันธกิจที่ 3 : บริการวิชาการโดยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ชุมชน และองค์กรสถาบันในสังคมไปขอรับการจัดสรรงบประมาณเงินแผ่นดิน ประจำปีและถ่ายทอดสู่แผนปฏิบัติการประจำปีของมหาวิทยาลัย ดังนั้น จึงเห็นความสำคัญที่จะมีการประเมินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปีงบประมาณ 2556 - 2560 ในภาพรวมโดยเป็นการประเมินก่อนการนำแผนแม่บทฯ มาใช้และการประเมินเมื่อนำแผนแม่บทฯ มาใช้ในการบริหารจัดการแล้ว เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศว่าการดำเนินการโครงการบริการวิชาการแก่สังคมมีปัญหา อุปสรรค และควรมีแนวทางในการปรับปรุงนโยบายและแนวปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่บรรจุในแผนแม่ทบบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อประเมินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 – 2560

2.2 เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงนโยบายและแนวปฏิบัติการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

3. ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยนี้กำหนดขอบเขตและกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยนี้กำหนดขอบเขต ดังนี้

1) ประเมินกระบวนการในการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การหาข้อเท็จจริงที่ได้จากการปฏิบัติงานตามแผนแม่ทบบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 - 2560 ด้วยการวิเคราะห์ตามกรอบการประเมินแบบซิป (CIPP MODEL) โดยมุ่งประเมิน ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) ด้านผลของโครงการ (Product) ประกอบด้วย ผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impacts)

2) ศึกษาปัญหา และอุปสรรคการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

3) เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงนโยบายและแนวปฏิบัติการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

3.2 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรในการวิจัยนี้ คือ จำนวนโครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่ได้รับการอนุมัติและจัดทำสัญญา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 - 2560 จำนวนทั้งสิ้น 803 โครงการ

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

โครงการบริการวิชาการแก่สังคม หมายถึง การดำเนินกิจกรรม โครงการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 - 2560 ทั้งที่เป็นโครงการไม่อิงรูปแบบวิจัยและโครงการอิงรูปแบบวิจัย

การประเมินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม หมายถึง กระบวนการในการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การหาข้อเท็จจริงที่ได้จากการปฏิบัติงานตามแผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคม ของมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 - 2560 ด้วยการวิเคราะห์ตามกรอบการประเมินแบบซีป (CIPP MODEL) โดยมุ่งประเมิน ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) ด้านผลของโครงการ (Product) เปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ด้านบริบท (Context) หมายถึง ความสอดคล้องระหว่าง 1) ความคาดหวัง ได้แก่ นโยบายบริการวิชาการแก่สังคมที่มหาวิทยาลัยกำหนด แผนแม่บทพันธกิจด้านบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยระหว่างปี 2556-2558 และพันธกิจที่ 3 : บริการวิชาการสังคม ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : พัฒนาคุณภาพการให้บริการวิชาการแก่สังคมฯ ในแผนพัฒนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2556 - 2560 แผนแม่บทบริการวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2558 - 2562) และ 2) ความเป็นจริงของการจัดทำโครงการบริการวิชาการสังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2556 – 2560

ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) หมายถึง ความพร้อมด้านทรัพยากรที่จะให้ในการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ได้แก่ ความพร้อมด้านงบประมาณ ความพร้อมด้านบุคลากร และระเบียบฯ รับรองรับการปฏิบัติงาน การเบิกจ่ายการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น

ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) หมายถึง กระบวนการจัดทำโครงการบริการวิชาการสังคม การพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการโครงการบริการวิชาการแก่สังคม การเบิกจ่าย การจัดทำกิจกรรมโครงการ การติดตามโครงการ การรายงานผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม

ด้านผลของโครงการ (Product) หมายถึง ความสำเร็จของผลการดำเนินการโครงการบริการวิชาการแก่สังคมตามแผน วัตถุประสงค์ตามพันธกิจที่ 3 บริการวิชาการโดยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ฯ และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาคุณภาพการให้บริการวิชาการแก่สังคมฯ การบูรณาการ

งานบริการวิชาการแก่สังคมกับการจัดการเรียนการสอน และประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการวิชาการแก่สังคม ประจำปี 2556 - 2560

ความสำเร็จของผลการดำเนินการโครงการบริการวิชาการแก่สังคม หมายถึง ผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคมตามแผนงาน และเป้าหมายการให้บริการวิชาการแก่สังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 - 2560 ทุกแผนงาน บรรลุเป้าหมายที่มหาวิทยาลัยกำหนดในแต่ละปี โดยวัดจาก

- **ระดับผลผลิต (Output)** โดยการประเมินความสำเร็จของผลการดำเนินการโครงการบริการวิชาการแก่สังคมจาก 1) จำนวนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม 2) จำนวนผู้เข้ารับบริการ 3) ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการในกระบวนการให้บริการ 4) ร้อยละของงานบริการวิชาการแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด และ 5) การเบิกจ่ายงบประมาณแผ่นดินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม
- **ระดับผลลัพธ์ (Outcome)** โดยการประเมินความสำเร็จของผลการดำเนินการโครงการบริการวิชาการแก่สังคมจาก 1) ร้อยละของผู้รับบริการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ 2) ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการวิชาการ/วิชาชีพต่อประโยชน์จากการบริการ

5. ประโยชน์ที่ได้รับ

5.1 เป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่จะนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน และกำหนดแนวในการพัฒนาระบบและกลไกการให้บริการวิชาการแก่สังคมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.2 เป็นประโยชน์ต่อสาขาวิชา สำนักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริการวิชาการแก่สังคมกับการบูรณาการการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย การนำผลการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์จริงที่ตอบสนองความต้องการของสังคม ตลอดจนนำความรู้และประสบการณ์การให้บริการวิชาการแก่สังคมมาพัฒนาต่อยอดไปสู่องค์ความรู้ใหม่ผ่านกระบวนการวิจัย

5.3 เป็นสารสนเทศแก่ผู้สนใจและผู้เกี่ยวข้องในการนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขการให้บริการวิชาการแก่สังคมที่ตอบสนองความต้องการของสังคมอย่างแท้จริง

6. ข้อจำกัดการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยประเมินผลโครงการบริการวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 - 2560 นี้ มีข้อจำกัดเกี่ยวกับข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ เนื่องจาก การประเมินผลโครงการบริการวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 - 2560 ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นข้อมูลทุติยภูมิ โดยหน่วยงาน คือ งานจัดทำงบประมาณและบริหารต้นทุน กองแผนงาน ได้รวบรวมและจัดทำ ข้อมูลเกี่ยวกับ (1) รายชื่อโครงการ

บริการวิชาการแก่สังคมและรายชื่อผู้รับผิดชอบหรือหัวหน้าโครงการ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 – 2560 ซึ่งจัดเก็บในรูปแบบ Excel (2) รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ 2556 - 2560 มีข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณ การเบิกจ่าย จำนวนผู้รับบริการ ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการ ข้อมูลรายชื่อโครงการและการเชื่อมโยงกับชุดวิชา การเรียนการสอน และการต่อยอดการวิจัย จัดเก็บในรูปแบบ Excel เช่นเดียวกัน ข้อจำกัดที่พบจากการนำข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูลดิบในการวิเคราะห์ พบว่า ข้อมูลดังกล่าวมีความไม่เสถียร ไม่สอดคล้องของในบางประการ ดังนี้ 1) ข้อมูลจำนวนโครงการในแผนงานย่อยและข้อมูลสรุปรวมของทุกแผนงานในข้อ (1) ไม่ตรงกัน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้พิจารณาข้อจำกัดในความไม่สอดคล้อง ความแตกต่างไม่ตรงกันดังกล่าวแล้ว มีความเห็นว่ายังอยู่ในระดับที่พอรับได้ แต่ก็อาจจะมีผลต่อการวิเคราะห์ในระดับหนึ่ง เพื่อเป็นการลดทอนข้อจำกัด ผู้วิจัยจึงได้พยายามตรวจสอบกับแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ประกอบด้วย สำหรับข้อมูลในส่วนที่ผ่านการสรุปและวิเคราะห์เบื้องต้นแล้ว เช่น ข้อมูลจากการวิเคราะห์ SWOT และข้อมูลการวิเคราะห์กลยุทธ์ด้วยเทคนิค TOWS Matrix รวมทั้งเอกสารรายงานผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 - 2559 ได้นำเสนอไปตามเอกสารที่เป็นต้นฉบับ โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์เพิ่มเติมโดยนำข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิเช่น ข้อมูลการสัมภาษณ์และประเด็นสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อประกอบการวิเคราะห์ประเมินผลโครงการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยต่อไป

ในความพยายามลดข้อจำกัดของข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่กองแผนงานได้มีการจัดกระทำกับข้อมูลบ้าง ซึ่งได้พบว่าข้อมูลไม่ตรงกันแม้จะเป็นข้อมูลในปีงบประมาณเดียวกัน เนื่องจากข้อมูลบางส่วนมีการปรับแก้ไขตามการเคลื่อนไหวของข้อมูล แต่บางรายการยังไม่ได้ปรับเป็นต้น ดังนั้น จากข้อจำกัดในด้านความน่าเชื่อถือของข้อมูลในส่วนดังกล่าวซึ่งมีอยู่ในระดับหนึ่งนั้น ผู้วิจัยได้พยายามแก้ไขปัญหาความน่าเชื่อถือของข้อมูลเชิงปริมาณโดยการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมรวมทั้งตรวจสอบกับแหล่งอื่น ได้แก่ ข้อมูลโครงการบริการวิชาการในแผนงานที่ 3 และแผนงานที่ 4 ซึ่งสืบค้นจากสถาบันวิจัยและพัฒนา ข้อมูลรายงานผลการดำเนินการอื่นๆ สืบค้นจากรายงานการประชุมคณะทำงานฯ รายงานการประชุมคณะกรรมการการเงินฯ รวมทั้งเอกสารการจัดทำสรุปผลการดำเนินงานของกองแผนงาน เป็นต้น ตลอดจนการนำข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มมาประกอบการวิเคราะห์และประเมินในการวิจัยนี้เพื่อลดข้อด้อยของข้อมูลดังกล่าว ดังนั้น ผลการประเมินโครงการบริการวิชาการแก่สังคมครั้งนี้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัดในการจัดทำโครงการบริการวิชาการฯ หรือประกอบการจัดทำแผนแม่บทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยได้